

Synsing om sakkyndighet

Elisabeth Myrstad

Spesialist i klinisk psykologi

De sakkyndige psykologene Espen Walstad og Olof Gøtestam bygger opp under skepsisen som rår mot sakkyndiges habilitet, nøytralitet og åpenhet.

SAKKYNDIGE: Psykolog Espen Walstad (til venstre) og Olof Gøtestam mener mediene bidrar til mistenkeliggjøring av sakkyndige.

Foto: Brian Cliff Olguin

DEBATT: BARNEFAGLIG SAKKYNDIGHET

I intervjuet med de sakkyndige psykologene Espen Walstad og Olof Gøtestam i juni uttaler Walstad seg på slutten om det som bekymrer ham på feltet, nemlig: «Det er nesten ikke forskningsmessig dekning for en del av konklusjonene og vurderingene vi som sakkyndige gjør, og det som nemndene gjør. Vi synser alt for mye, vedgår Espen Walstad.»

Psykologene synser

Dette er dessverre helt riktig, og da er det spesielt betenkelig når Gøtestam og Walstad nettopp begår denne feilen så klart og tydelig i starten av den samme artikkelen. Der «synser» de og mener at hovedproblemet er det motsatte av det som ble fremstilt i NRKs dekning, som var barnevernkritisk, at barnevernet griper inn med tvangsvedtak i for liten grad, og at barn dermed blir gående under omsorgssvikt i lang tid (s. 475).

Det blir nokså useriøst å komme med slike påstander som Gøtestam og Walstad gjør, som baserer seg på anekdoter eller et begrenset perspektiv

Har de egentlig grunnlag for å hevde at dette er hovedproblemet? Som klinisk behandler møter jeg ofte tilfeller der det de påstår, stemmer: at barnevernet ikke har grepet inn der de burde, og reddet barn fra uakseptable oppvekstforhold. Men både som behandler og som sakkyndig i ulike roller har jeg også erfart tilfeller der det motsatte har skjedd: barnevernet har grepet inn med tvang på sviktende grunnlag og bevirket alvorlige relasjonsbrudd. Likeledes har jeg vært i berøring med tilfeller der barnevernet har tatt barn ut av velfungerende fosterhjem. Jeg kjenner også tilfeller der ungdom er blitt plassert på institusjoner i regi av barnevernet og gjennom det blitt introdusert for rusbruk, noe som ikke var et problem for dem i utgangspunktet. Og jeg kjenner til fosterhjem som har gitt opp barn fordi de ble mer krevende enn de forventet, og derved er barna påført ytterligere relasjonsbrudd og ustabil oppvekst.

Useriøst

Poenget her er at det dessverre forekommer feil av alle typer i dette feltet, og for barna som rammes av disse feilvurderingene, er det like ille om det er på den ene eller den andre måten. Statens overtakelse av omsorgen for barn som man antar vokser opp under dårlig omsorg i hjemmet, er dessverre ingen garanti for at disse barna får det bedre.

Det foreligger imidlertid ikke, meg bekjent, forskning som kan si noe om hvilke typer feil det er mest eller minst av, og hvilke feil som har de alvorligste konsekvensene. Derfor blir det for meg nokså useriøst å komme med slike påstander som Gøtestam og Walstad gjør, som baserer seg på anekdoter eller et begrenset perspektiv. Gjennom å generalisere egen erfaring og synsing på denne måten er de med på å bygge opp under den skepsisen som rår om de sakkyndiges habilitet, nøytralitet og åpenhet.

Jobben som sakkyndig krever bevissthet om egne fordommer, forutantakelser og evne til å se på hver sak som unik. Vi sitter med en enorm makt til å bestemme over andres liv og utvikling, og dette gjør i alle fall meg ydmyk og åpen for at jeg kan gjøre feilvurderinger, jeg også.

Derfor støtter jeg etterspørselen etter mer kunnskap og mer forskning på dette feltet.